

STM 1920

**Jenny Linds bröllop i Boston och smekmånad i
Northampton**

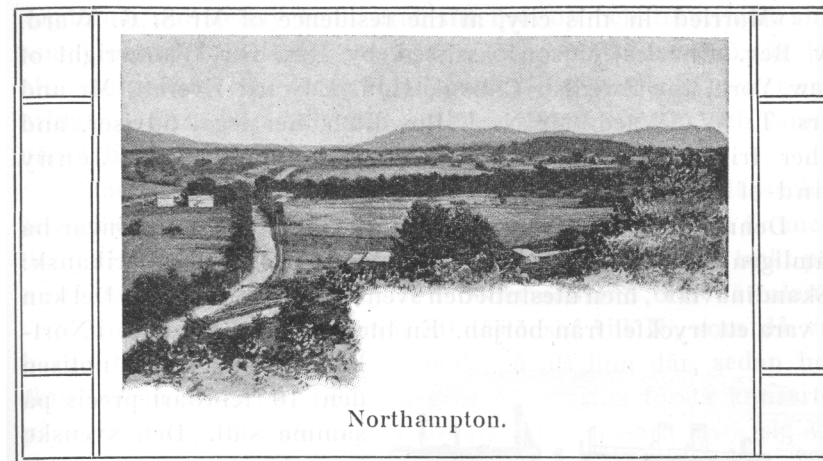
Av Helge Sandberg

© Denna text får ej mångfaldigas eller ytterligare publiceras utan
tillstånd från författaren.

Upphovsrätten till de enskilda artiklarna ägs av resp. författare och Svenska
samfundet för musikforskning. Enligt svensk lagstiftning är alla slags citat till-
låtna inom ramen för en vetenskaplig eller kritisk framställning utan att upp-
hovsrättsinnehavaren behöver tillfrågas. Det är också tillåtet att göra en kopia av
enskilda artiklar för personligt bruk. Däremot är det inte tillåtet att kopiera hela
databasen.

teatern in i kyrkan?» — Goldschmidt höll fullständigt med far. Men Jenny blev ond och sade, att det var ett riktigt advokatprat och »då ärkebiskopen av Canterbury hade sagt, att det var synd att sjunga på teatern, så måste det vara synd». Beviset var ju ej överdrivet slående. Till slut satte Goldschmidt sig till pianot och spelade en polska. Jenny och far räckte varandra handen och svängde sig snart i en så livlig dans, som om de varit på »själva Grönalund». Den striden slutade alltså mycket angenämt.

Längre fram besökte far henne i hennes vackra hem utanför London, och hon tog emot honom med sådant jubel, att hennes barn utbrast: »Är det vår morfar?» — Hon förde nu ett lugnt, lyckligt familjeliv och hade helt övervunnit de sjukliga anfäktelserna. Hon hade ännu kvar sin härliga röst, och hennes sång gjorde samma mäktiga intryck på far som i forna dagar. Hon saknade varken teatern eller sina triumfer, men hon tog sig moderligt an mången ung konstnärinna, och i Stockholm har hon stiftat ett hem för unga musikaliska kvinnor, där de kunna få en god kristlig uppfostran, som motvikt mot de frestelser, som möjligen komma att möta dem på konstnärslanan. — Det är omöjligt att räkna upp allt, som hon gjort för fattiga, för sjuka, för skolor o. s. v. i synnerhet i England, där hon tillbringade de flesta åren av sin levnad. Hon var också älskad och beundrad av alla, i slott och i de minsta kojor och ej minst i sjukhusen, dit hon själv kom med tröst och uppmuntran till de sjuka. Disraeli [Lord Beaconsfield] har en gång i ett tal sagt om Jenny Lind: »Det är som ett förverkligande av mänsklighetens ideal, då vi se denna ädla, varmhjärtade kvinna knäböja vid plågans, vid nödens och sorgens läger, hon, som äger en oförliknelig, allt betvingande trolldomsakt att hänrycka den ena nationen efter den andra». Han säger vidare: »Det är något ofattbart vackert i ett liv, ägnat åt himmelska toner och ännu mer åt himmelska gärningar. . . . Jag böjer mig djupt för konstnärinnans stora talang. Jag ärar den rena, enkla människoälskande kvinnan men framför allt beundrar jag Jenny Lind för att hon rätt har uppfattat sin uppgift, för att hon helt har förstått och bevisat, att en stor konstnär, som är genomträngd av sin uppgifts allvar, står i främsta rummet bland människosläktets välgörare».

Northampton.

JENNY LINDS BRÖLLOP I BOSTON OCH SMEKMÅNAD I NORTHAMPTON.

AV HELGE SANDBERG.

I alla de utmärkta svenska Jenny Lind-biografier, som tid efter annan utkommit — av MARIA HOLMSTRÖM, SVEN DORPH och TOBIAS NORLIND — har det varit en liten lucka i Jenny Linds liv på en fyra månader under hennes Amerikavistelse. Och dock är den »luckan» kanske den intressantaste och alldeles säkert den lyckligaste episoden i hennes liv! Jag menar hennes bröllop i Boston med ty åtföljande fyra »smekmånader» i det idylliska Northampton i Staten Massachusetts.

Sven Dorph förmäler i sin första Jenny Linds-bok, att bröllopet ägde rum den 5 februari 1852 »i Mr Grey Wards hus i Boston».

Detta hus, beläget i det förnåma West End, Louisburg Square nummer 20, finnes ännu kvar (se bild s. 182), och jag tycker, att både svenskar och amerikaner i Boston borde sätta i gång en liten insamling för en värdig minnestavla på huset till 100:årsminnet den 6 oktober. Jag har givit en liten påstötning i den svensk-amerikanska pressen till den kraft och verkan det hava kan, och låter nu frågan gå vidare. . . .

Angående vigseln förmäler »Boston Courier» för den 6 febr. 1852 följande:

»Married in this city, at the residence of Mr S. G. Ward, by Rev. Charles Mason, assisted by Rev. Dr Wainwright of New York, the Swedish Consul, Hon. Edward Everett, Mr and Mrs T. W. Ward, Mr N. J. Bowditch, her legal adviser, and other friends, Otto Goldschmidt of Hamburg to Mlle Jenny Lind of Stockholm, Sweden.»

Denna notis tarvar en liten förklaring. Flera tidningar ha nämligen återgivit densamma, däribland en svensk-amerikansk: »Skandinavia»¹, men uteslutit den svenske konsulns namn. Det kan ju vara ett tryckfel från början. En liten tidning »Gazette» i Northampton återgiver notisen

den 10 februari precis på samma sätt. Den svenske konsulns namn var emellertid Ch. E. Habicht. Och det efterföljande namnet: Hon. Edward Everett var ingen mer och ingen mindre än den store statsmannen och vältalaren, som senare blev förevigad med en staty i Bostons vackra Public Garden och som gav namnet till en av Bostons mest framåtgående förstäder — Everett där så många svenskar bygga och bo.

Revere House i Boston, där Jenny Lind bodde.

Så långt om Jenny Linds bröllop i Boston. Den ovan citerade »Gazette» omnämner också i sin notis att »the happy pair left Boston on the afternoon train for Northampton.»

Det är först Tobias Norlind, som i sin Jenny Lind-bok till hundraårsdagen gläntat litet på förlåten till Jenny Linds »smekmånader» och bland annat omtalat, att brudparet bröllopsdagen begav sig till Northampton, »där de stannade nära fyra månader i lycka och ro».

Detta efter en illustrerad uppsats av ELIZABETH LE BARON MARSH i »New England Magazine» för år 1892.

Då dr Norlind erfarit, att jag under mina vandringsår i New England-staterna 1884—94 just gått omkring i de fagra

¹ Urklippet i min samling »Jenny Lindiana».

ängderna där Jenny Lind firat sitt bröllop och tillbringat sina »smekmånader» — det var ju under ett sådant strövtåg jag oförmodat fann en *Jenny Lindsgata*¹ i universitetsstaden Cambridge, — har han bett mig beskriva Northampton och lämna några brottstycken ur nämnda uppsats.

Staden Northampton ligger i det allra vackraste Massachusetts, rakt i väster från Boston, nära Holyokebergen och Connecticut river, i hjärtat av det s. k. Connecticut Valley, en trakt påminnande om svenska nejder i Södermanland och Värmland.

Att Jenny Lind kommit att fästa sig vid N., som då var bara ett litet villasamhälle, berodde på att hon där, sedan hon skiljts från Barnum, kom att giva en av sina första konserter på egen hand, och då blev i tillfälle att närmare fästa sig vid

»Paradiset» i Northampton.

den vackra naturen, som så mycket påminde om hennes eget hemlands skogar och dalar.

Det var den 3 juli 1851, som hon höll sin konsert i The Old Church i N., då naturen stod i sin fullaste färging. Ett åskväder urladdade sig mitt under konserten under det hon sjöng Händels »Jag vet, att min förlossare lever». Hon hade nedlagt hela sin själ i föredraget och publiken hade känt sig mer än vanligt gripen av hennes sång i den ovanliga naturstämningen... Konserten var besökt av 1,800 personer och inbragte en summa av 4,500 dollars.

Ja, Jenny Lind hade blivit så förtjust i det lilla Northampton, att det sedan alltjämt hägrat för hennes minne, och långt

¹ Som jag beskrivit i »Varia» 1899 och som Sven Dorph återgivit i sin »Jenny Lindiana».

före bröllopet i januari 1852 hade hon och hennes fästman rest dit för att träffa nödiga anordningar och tillförsäkra sig sju vackra rum i Round Hill hotell, det vackrast belägna på platsen. De (rummen) blevo också särskilt fint och smakfullt möblerade — under befolkningens glädje, nyfikenhet, och stolthet över att Jenny Lind just valt *den* platsen för sin smekmånad. Ty det gissade man snart. Husgerådssaker, glas och silver hade Jenny Lind också skickat dit i förväg och man hade särskilt observerat, att allt silver var märkt med ett J, inneslutet i en cirkel, som mycket väl kunde likna ett O: *Jenny och Otto* i skön förening.

Louisburg Square 20, Boston, där Jenny Lind vigdes.

Foto för Sv. T. f. M. av Alex. Sandberg, Everett, Mass.

Jenny Linds bröllop och hastiga avresa till Northampton blev nog en stor överraskning för hennes många vänner både i Nya och Gamla världen, och för de goda Northampton-borna uttalade hon också sin stora glädje över att hon »kunnat lura folket så fint!» Eller, som hon uttryckte sig på engelska: »I cheated the people nicely!»...

Valet av Northampton för de månader som nu följde var säkerligen det allra lyckligaste för de nygifta, och under vandringarne i de härliga omgivningarna lärde de sig att allt mera älska platsen och folket, och högt uttalade Jenny Lind flera gånger sin förtjusning och

försäkrade, att »Northampton is the most beautiful village in the world»!

I en illustrerad artikel under rubriken »Wonderful Jenny Lind» i »Easthampton News» för den 13 augusti 1897¹ skriver dr THOMAS W. MECKINS i Northampton bland annat, att de nygiftas umgängeskrets i Northampton var liten, men väl vald, och att smekmånaden tillbringades i största lugn och ro. Det intryck som dr MECKINS fått av Jenny Linds person, att hon var en ovanligt rikt begåvad och hjärtegod människa, samman-

¹ I min samling »Jenny Lindiana».

faller med vad Elisabeth Le Baron Marsh tidigare (1892) skrivit, men intrycket av hennes sång sammanfattar han sålunda:

»Även om hon, som en del kritici akta att påstå, blivit för mycket höjd till skyarna, så vidmakthöll hon dock i beundransvärd grad sitt stora anseende som sin tids största sångerska. Det märktes aldrig hos henne det ringaste tecken till trötthet eller avslappning, ej heller förlorade hon någonsin en bråkdel av publikens gunst. Det kan utan tvivel sägas, att ingen sångerska frambringat ett så mäktigt och varaktigt intryck här i landet, som Jenny Lind.»

Det var säkerligen med både vemod och saknad de nygifta lämnade Northampton, som skänkt dem välbehövlig ro och vila efter alla enerverande konserter och strapatser. Men innan de lämnade N. höllo de en privat avskedskonsert den 6 maj i Town Hall, som ett tack för undfången ogrumlad lycka och ro i det fagra Northampton. Aldrig hade Jenny Lind sjungit bättre påstodo alla som hört henne förut. Av behållningen, nära tusen dollars, tillföll sjuhundra dollars The Young Men's Institute för inköp av väl inbundna »standard works». Och därmed var grunden lagd till det vackra bibliotek, som senare byggdes på platsen och som nu är känt under namnet Memorial Library. Resten av behållningen tillföll de fattiga inom samhället.

Ja, det är väl att hoppas, att de nygifta så mycket som möjligt fingo vara i fred i det undangömda Northampton för — närgångna, efterhängsna tiggare och att de flesta tiggARBREVEN icke nådde dem?! Men efter deras avresa från Northampton stod följande värtaliga notis i »Gazette»:

»Among the dead letters sent to Washington from Northampton the last quarter, were about a hundred addressed to Madame Lind-Goldschmidt, *with the postage unpaid*»¹.

Hur många sådana brev Jenny Lind fått med *betalt porto* förmäler ej historien.

Efter en sista avskedskonsert i New York den 28 maj 1852 avreste de nygifta till Europa. Och därmed var Jenny Linds vackra Amerika-saga all.

¹ Kursiveringen gjord av mig.